

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

กระบวนการสื่อความหมายในคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซ
ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร
The Communication Process in the "Mind Training" Column by Vanessa Race:
The Ethnography of Communication Approach

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรียา ทับทัน
sareeya.th@kmitl.ac.th

ภาควิชาภาษา คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสื่อความหมาย ในคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซ ที่ลงตีพิมพ์ในนิตยสาร Secret รวมทั้งสิ้น 120 ฉบับ โดยผู้วิจัยใช้ตัวแบบ SPEAKING ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร ของ Dell Hymes มาวิเคราะห์เหตุการณ์การสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาหลักที่ผู้เขียนสื่อสารคือ หลักคิด แนวทางการพัฒนาตนเอง ทั้งสมอง กายและใจ เมื่อวิเคราะห์เหตุการณ์การสื่อสารตามแบบ SPEAKING (SPEAKING Model) พบว่าคอลัมน์ดังกล่าวมีรูปแบบการสื่อสารแบบสาธารณะ โดยเรียงลำดับวัจนกรรมแบบตายตัว คือ เริ่มต้นด้วยการทักทายผู้อ่าน ก่อนนำเข้าสู่เนื้อหาที่น่าสนใจหลากหลายวิธี และการปิดท้าย โดยเพิ่มเติมเคล็ดลับสั้น ๆ ไว้ในส่วน Secret Box ด้วยองค์ประกอบทั้ง 8 ข้อมีความเกี่ยวเนื่องกัน เช่น รูปแบบของนิตยสารสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้อ่าน รวมไปถึงกำหนดน้ำเสียงและเครื่องมือในการสื่อสารความหมาย นอกจากนั้นยังทำให้เข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เข้าใจวิธีการถ่ายทอด เรียบเรียงภาษาซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของวนิษา เรซ

คำสำคัญ การสื่อความหมาย, คอลัมน์, ชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

Abstract

This research aims to study the process of communication in Vanessa Race's Mind Training column which was published in Secret magazine. (120 issues) The researchers analyzed communication events using the SPEAKING model based on the Ethnography of Communication by Dell Hymes. The results showed that the main content is guidelines for self-development (brain, physically and mentally). When analyzing the context of communication events according to the SPEAKING Model (SPEAKING Model), it was found that the column has a public communication. In order of fixed speech act. All eight elements are interrelated, for example, the type of the magazine can determine the target audience,

广西中医药大学
GUANGXI UNIVERSITY OF CHINESE MEDICINE

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

including choose the tone and method of writing. It also helps to understand the cultural context, understand how to write, use language that is characteristic of Vanessa Race writings.

Keywords communication process, "Mind training" column, ethnography of communication

บทนำ

การสื่อความหมายเป็นพฤติกรรมสำคัญที่สัตว์สังคมทุกชนิดใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อซึ่งกันและกัน แสดงถึงความเป็นหมู่เหล่าเผ่าพันธุ์เดียวกัน การสื่อความหมายจึงเป็นกระบวนการส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เนื้อหา สารระ ความรู้สึกนึกคิด ทักษะ ค่านิยม ทักษะ ตลอดจนประสบการณ์จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า "ผู้ส่ง" ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า "ผู้รับ" การสื่อสารมีหลายรูปแบบทั้งแบบวัจนภาษาและแบบอวัจนภาษา ภาษาพูด ภาษาเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้วัจนภาษาในการสื่อสาร งานเขียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลากหลายศาสตร์ ทั้งแนวสารคดี บันเทิงคดี ปกิณกะ ซึ่งล้วนแต่ถ่ายทอดมาเพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร ความหมาย อารมณ์ ความรู้สึก ถ่ายทอดความรู้ ข้อเท็จจริง และเพื่อให้เกิดความจรรโลงใจ

ปัจจุบัน หนังสือแนวพัฒนาตนเอง (How to) กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยย่นย่อ สรุป เคล็ดลับสำคัญให้ผู้อ่านได้ปฏิบัติอย่างง่าย และมีหลายแขนงตามความสนใจของผู้อ่าน หนึ่งในงานเขียนที่ผู้วิจัยสนใจเป็นพิเศษคือ งานด้านจิตวิทยาการพัฒนาตนเอง พัฒนาความคิด การปรับเปลี่ยนมุมมอง ความคิดเชิงสร้างสรรค์ ความคิดเชิงบวก เพราะหากมนุษย์เรามีกระบวนการคิดที่ดี ทุกอย่างก็จะดี ความคิดเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำและการแสดงออก หากเราปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดให้เป็นผลดีกับตนเองแล้วก็จะย่อมสร้างสุขให้แก่ตนได้ ทุกวันนี้มีนักคิด นักเขียนจำนวนมาก ที่บ่มเพาะความคิดด้านบวก แนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้คนในสังคม ซึ่งหนึ่งในบุคคลเหล่านั้นคือ วนิษา เรซ ผู้เป็นทั้งนักคิด นักเขียน ผู้เชี่ยวชาญด้านสมอง ความเป็นอัจฉริยะ ที่มีงานเขียนมากมาย และจากการอ่านคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซ ในนิตยสาร Secret พบว่างานเขียนของวนิษา เรซ มีลักษณะการใช้ภาษาที่เรียบง่าย และให้แง่คิดที่งดงาม มีผู้สนใจ ติดตามอ่านอย่างต่อเนื่อง เป็นนักเขียนประจำนิตยสาร Secret ตั้งแต่ฉบับปฐมฤกษ์ (พ.ศ. 2551) จนถึงฉบับสุดท้าย (เลิกผลิต) เดือนมิถุนายน 2561 นอกจากนั้น วนิษา เรซ ยังประกอบธุรกิจอื่น ๆ ที่ล้วนประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับในสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า วนิษา เรซ ใช้กระบวนการสื่อความหมายในงานเขียนคอลัมน์อย่างไร มีองค์ประกอบในการสื่อสารอะไรบ้างเพื่อให้สามารถเข้าใจบริบทของการสื่อสารประเภทนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการสื่อความหมาย ในคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซ ตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ขอบเขตการวิจัย

ข้อมูลที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้ คือ คอลัมน์ Mind Training ของวงนิษา เรซ ในนิตยสาร Secret ซึ่งเป็นนิตยสารรายปักษ์ วางจำหน่ายทุกวันที่ 10 และ 26 ของทุกเดือน ตั้งแต่ฉบับที่ 1 วันที่ 10 เดือนกรกฎาคม 2551 ถึง ฉบับที่ 120 วันที่ 26 เดือนมิถุนายน 2556 รวมทั้งสิ้น 120 ฉบับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากนิตยสาร Secret คอลัมน์ Mind Training ของวงนิษา เรซ ทุกฉบับ
3. วิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสาร ตามกรอบ SPEAKING
4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

กระบวนการสื่อความหมายในคอลัมน์เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ นับจากผู้ส่งสารนำเสนอสารผ่านการเขียนคอลัมน์ ลงในนิตยสาร Secret ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักของนิตยสารคือ กลุ่มคนวัยทำงาน เพราะเนื้อหาในนิตยสารครอบคลุมเรื่องชีวิตการทำงาน ชีวิตคู่ ชีวิตและสุขภาพ การสร้างสมดุลให้แก่ชีวิต การศึกษา กระบวนการสื่อความหมายด้วยภาษาเขียนในคอลัมน์ Mind Training ของวงนิษา เรซ ช่วยให้เห็นภาพรวมของการสื่อสารได้อย่างชัดเจนขึ้น ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจพฤติกรรมของการสื่อสารของผู้เขียนได้อย่างลุ่มลึก สามารถค้นพบเสน่ห์ของงานเขียนได้ว่าผู้อ่านชื่นชอบผลงานเพราะอะไร เป็นนักเขียนประจำมาอย่างต่อเนื่องเพราะอะไร เนื้อหา โครงสร้างการเขียนและวิธีการใช้ภาษาที่ถือเป็นลักษณะเด่น หรือเป็นลายเซ็น (Signature) ของวงนิษา เรซคือรูปแบบใด

ชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) เป็นแนวคิดของ Dell Hymes (1974) อ้างในอมรา ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์ (2541) มีความคิดหลักในการวิเคราะห์ว่า การเข้าถึงพฤติกรรม การสื่อสารจากเหตุการณ์การสื่อสาร (speech event/communicative event) หรือบริบทแวดล้อมของการสื่อสาร โดยเสนอตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นคำย่อว่า SPEAKING ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงตัวแบบ SPEAKING ที่ใช้วิเคราะห์

SPEAKING	
S SETTING –SCENE	กาลเทศะหรือฉาก
P Participant	ผู้ร่วมเหตุการณ์
E Ends	จุดมุ่งหมาย
A Act sequence	การลำดับวัจนกรรม
K Key	น้ำเสียง
I Instrumentalities	เครื่องมือ
N Norms of Interaction& Interpretation	บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ
G Genre	ประเภทของการสื่อสาร

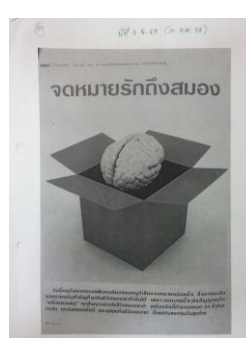
การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบของการเขียนคอลัมน์ Mind Training ของหนูดี วนิษา เรช เรียงตามลำดับ ดังนี้

1) กาลเทศะหรือฉาก (SETTING –SCENE)

สถานที่และเวลาที่เกิดเหตุการณ์การสื่อสารนั้น เป็นปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพที่แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์การสื่อสารนั้นเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด สำหรับเหตุการณ์การสื่อสารในคอลัมน์คือ บทความเชิงให้ความรู้ข้อแนะนำ ดังที่บรรณาธิการนิตยสารเขียนไว้ว่า **“เพื่อสร้างสรรค์ความสุข ความสำเร็จและสรุปเคล็ดลับดี ๆ เพื่อให้คุณประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้น”** สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์การสื่อสาร คือ นิตยสาร Secret เจ้าของคือ บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) นิตยสาร Secret เป็นนิตยสารรายปักษ์ วางจำหน่ายทุกวันที่ 10 และ 26 ของทุกเดือน ฉบับปฐมฤกษ์คือ 10 กรกฎาคม 2551 โดยมีจำนวนหน้าประมาณ 100 หน้า ราคาจำหน่ายแรกเริ่ม 55 บาท ซึ่งคอลัมน์ Mind Training ที่หนูดี วนิษา เรชเขียน ลงตีพิมพ์ตั้งแต่ฉบับแรก จัดเป็นปริจเฉทสาธารณะ เพราะนำเสนอต่อสาธารณชนด้วยรูปแบบสิ่งพิมพ์ ที่มีกลุ่มผู้อ่านจำนวนมาก ลงตีพิมพ์เป็นประจำทุกฉบับ และวางจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง

สำหรับนิตยสารซีเคร็ต Secret เคล็ดลับสู่ความสุขและความสำเร็จ ใช้สโลแกนประจำนิตยสารว่า **อ่านแล้วชอบใจ ขอให้ช่วยบอกต่อ** บรรณาธิการบริหารได้เขียนไว้ใน Editor's Talk ฉบับปฐมฤกษ์ ว่า **“ความสุขที่สัมผัสได้...ความสำเร็จที่เป็นจริง คือสิ่งที่นิตยสาร Secret จะมอบให้คุณ”** เนื้อหาในเล่มประกอบด้วย 5 หมวด ดังนี้ 1) In Every Issue 2) News 3) Secret of Life 4) Secret of Living 5) Secret of Spirit & Mind โดยคอลัมน์ Mind Training ของหนูดี วนิษา เรช เป็นคอลัมน์ประจำในหมวด Secret of Living แบบหน้าคู่ โดยมีหน้าประจำคือ หน้า 70 - 71 เพื่อให้ผู้อ่านติดตามได้สะดวก

รูปที่ 1 แสดงปกนิตยสาร Secret ฉบับปฐมฤกษ์ (10 กรกฎาคม 2551) และฉบับที่วนิษา เรชได้ขึ้นปก และแสดงรูปแบบการจัดหน้าในคอลัมน์ Mind Training

2) ผู้ร่วมเหตุการณ์ ผู้ร่วมการสื่อสาร (Participant)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสื่อสาร หรือผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสารหลักในคอลัมน์ Mind Training ได้แก่

1. ผู้ส่งสาร หมายถึงผู้เขียนคอลัมน์ Mind Training คือ วนิษา เรช โดยทำหน้าที่เป็นนักเขียนประจำคอลัมน์นี้ ผู้ส่งสารมีเจตนาส่งสารด้าน Mind Training ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งวนิษา เรชนั้นจบปริญญาโทเกียรตินิยมด้านวิทยาการสมอง จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นที่ปรึกษาด้านอัจฉริยภาพที่

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

รู้จักกันทั่วประเทศ เรื่องที่นำมาเขียนเกี่ยวกับการฝึกฝน การพัฒนาด้านจิตใจ ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องสมอง กาย และใจ

2. ผู้รับสาร หมายถึงผู้อ่านนิตยสาร Secret ซึ่งในนิตยสารดังกล่าวประกอบด้วยคอลัมน์ต่าง ๆ มากมายที่เป็นเคล็ดลับความสุขและความสำเร็จ ตามนิตยสาร สำหรับผู้อ่านคอลัมน์ Mind Training จัดเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์ แม้จะไม่มีส่วนร่วมในการโต้ตอบโดยตรง เพราะเป็นการสื่อสารผ่านตัวหนังสือ ตัวพิมพ์ แต่ก็มีหลายเรื่องที่ผู้อ่านคือผู้จุดประกายการเขียน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เขียนมักเอ่ยถึงบุคคลอื่น หรือผู้ที่ถูกกล่าวถึงในบทความด้วย เช่น ชื่อนักวิจัย ชื่อบุคคลสำคัญ ก็นับเป็นผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสารที่ผู้เขียนพิจารณาให้ความสำคัญและอ้างอิงในคอลัมน์เช่นกัน

3) จุดมุ่งหมาย (Ends)

จุดมุ่งหมายของคอลัมน์ Mind Training จำแนกได้ 2 ส่วน 1) จุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารคือเพื่อให้ความรู้ แสดงทัศนะของผู้เขียนต่อเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฝน พัฒนาด้านจิตใจ ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องสมอง กาย และใจ 2) จุดมุ่งหมายของผู้รับสาร คือ ได้ความรู้ หลักคิด หลักปฏิบัติ คำแนะนำต่าง ๆ นั่นคือ ผู้รับสารทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการอ่านคอลัมน์นี้

สาระสำคัญของคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซ คือ การสร้างกระบวนการการคิดเชิงบวก ซึ่งเริ่มต้นที่ “จิตใจ”

การค้นพบตัวเอง (เหมือนหรือแตกต่างกับคนอื่น มองเห็นคุณค่าของบุคคล)

การยอมรับตัวเองและผู้อื่น (ยอมรับความเป็นจริง เข้าใจตนเองและเปิดใจยอมรับผู้อื่น)

การปรับเปลี่ยนตนเอง (เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นิสัย ทัศนคติเพื่ออยู่อย่างมีความสุข)

การฝึกฝนและทดลองปฏิบัติ (เปลี่ยนจากมโนดำหนเป็นคิดเชิงบวก)

4) การลำดับวัจนกรรม (Act sequence)

การเรียงลำดับวัจนกรรมการสื่อสารว่าเริ่มต้นด้วยวัจนกรรมใด ดำเนินการสื่อสาร และปิดท้ายการสื่อสาร โดยส่วนใหญ่การเขียนบทความมักประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่องและส่วนสรุป คอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซก็เช่นกัน จากการศึกษาลำดับวัจนกรรมพบว่ามีรูปแบบตายตัว เริ่มต้นด้วยการแจ้งชื่อเรื่อง การเกริ่นนำหรือการเปิดเรื่อง ผู้เขียนใช้วัจนกรรมการแจ้งให้ทราบ เพื่อให้ผู้อ่านทราบเรื่อง กระตุ้นให้สนใจใคร่รู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ก่อนจะเข้าสู่เนื้อหา และปิดเรื่อง ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 1 แสดงลำดับการเขียนคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรซ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

1. การแจ้งชื่อคอลัมน์ ชื่อผู้เขียน ชื่อผู้วาดภาพ/ถ่ายภาพ ชื่อเรื่อง
-**การแจ้งชื่อเรื่อง** วัจนกรรมการแจ้งให้ทราบ เพื่อให้ผู้อ่านทราบเรื่อง กระตุ้นให้สนใจใคร่รู้ ด้วย วัจนภาษา คือ การตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ เปิดเรื่องให้เร้าใจ และอวัจนภาษา คือ การใช้แบบตัวอักษร ขนาด ตัวอักษร ภาพประกอบ สีและอื่น ๆ ดึงดูดความสนใจและเอื้อให้ผู้อ่านทราบว่าได้อ่านสิ่งใด หรือจะได้รับประโยชน์อะไรจากเรื่องนี้
2. การเปิดเรื่อง วัจนกรรมกล่าวทักทาย วัจนกรรมเล่าความ ผู้เขียนเปิดเรื่องหรือเกริ่นนำด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น
-**การบรรยาย** ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวของตนเอง การกล่าวถึงประเด็นสำคัญของเรื่อง หนูดีเป็นคนโชคดี เพราะได้ประกอบอาชีพในสองเส้นทาง ซึ่งล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับเรื่องดี ๆ ทั้งนั้น คือ เรื่องความรักและเรื่องความรู้ (ฉบับที่ 5)
-**การตั้งคำถาม**
ถ้าเราจะต้องตายภายในเวลาอีกไม่เกินหกเดือน...เราจะทำอะไร (ฉบับที่ 8)
3. เนื้อหา
จากนั้นผู้เขียนได้ดำเนินการสื่อสารโดยใช้วัจนกรรมการอธิบายหรือให้รายละเอียดเหตุการณ์ เรื่องราว นั้น ๆ ให้ชัดเจนขึ้นด้วยวัจนกรรมแจ้งเพื่อทราบ แสดงข้อมูล ข้อเท็จจริง แสดงตัวอย่าง วัจนกรรมแสดงความ คิดเห็น เช่น
-**การอธิบาย การยกตัวอย่าง**
เราควรออกกำลังกายสม่ำเสมอประมาณสัปดาห์ละสามครั้ง เพราะงานวิจัยค้นพบว่า เมื่อแบ่งกลุ่มผู้ ถูกวิจัยออกเป็นสองกลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งออกกำลังกายเบา ๆ สัปดาห์ละสามครั้ง (เช่น ว่ายน้ำ เข้าฟิตเนส ตีแบด เล่นปิงปอง ฯลฯ) กับอีกกลุ่มหนึ่งห้ามออกกำลังกาย แต่ให้นอนดูโทรทัศน์แทน พบว่า กลุ่มที่ออกกำลังกายนั้นมีความสามารถในการต่อสู้กับความเครียดได้ดีกว่า มีอารมณ์สดชื่นแจ่มใสมากกว่า โอกาสเกิดโรคซึมเศร้าต่ำกว่า (ฉบับที่ 13)
-**การอ้างอิงงานวิจัย การอ้างข้อความ คำกล่าวของบุคคล อ้างคำพูดในหนังสือ**
กิจกรรมเหล่านี้ แน่นนอนว่าทำไปแล้วไม่ได้ผลตอบแทนในรูปเงินทอง แต่ผลอื่น ๆ ที่ได้รับทางใจนั้น มากมายมหาศาล เหมือนที่เจ้าชายน้อยพูดไว้ว่า “ในโลกนี้ สิ่งสำคัญอาจเห็นได้ด้วยตา” (ฉบับที่ 6)
ผู้เขียนมักใช้การแสดงความคิดเห็น มุมมองของผู้เขียนต่อเหตุการณ์ เรื่องราวนั้น ๆ เพื่อให้มีน้ำหนัก มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงต้องยกเหตุผลต่าง ๆ เพื่อประกอบการนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นอ้างอิงงานวิจัย อ้างคำกล่าว อ้าง ถึงตนเอง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ และทำให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้นด้วย
4. ลำดับสุดท้ายของการสื่อสารคือการปิดเรื่อง ผู้เขียนปิดการนำเสนอหลากหลายวิธี ทั้งการสรุปความ ทั้งหมด การเสนอแนะ ให้ข้อแนะนำ การเชิญชวนให้ทำ ให้คิดต่อ และอื่น ๆ
-**การตั้งคำถาม**
วันนี้คุณเขียนจดหมายรักถึงสมองแล้วหรือยังคะ (ฉบับที่ 49)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

-การแจ้งข้อมูลเพิ่มเติม

ใคร่อยากรู้ข้อมูลเพิ่มเติม เข้าไปที่ www.green.org หรือถ้าขี้เกียจอ่านภาษาอังกฤษก็เมลมาคุยกับเราและคุยมีเรื่องปลูกผัก ได้ที่ contact@vanessa.ac.th ค่ะ (ฉบับที่ 76)

5. Secret Box

ทั้งนี้ การลำดับกิจกรรมในการเขียนคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรชนั้นคงรูปแบบหลักไว้ทุกครั้ง คือ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่อง ส่วนการนำเสนอเรื่องราวแต่ละครั้งมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้เขียนเลือกใช้กิจกรรมที่ต่างกันไป

5) น้ำเสียง (Key)

ท่าทีหรือท่วงทำนองการสื่อสารช่วยให้เข้าใจความหมายของสารที่ต้องการสื่อได้ชัดเจนขึ้น จากการศึกษางานเขียนคอลัมน์ Mind Training ของวนิษา เรช พบว่าผู้เขียนมีน้ำเสียงแสดงความเป็นกันเอง เสมือนว่าผู้เขียนกำลังพูดคุยกับผู้อ่าน ใช้ภาษาทั้งทางการและภาษาพูด แทรกอารมณ์ขัน พบคำสรรพนามแทนตัวผู้เขียนว่า “หนูดี” คือใช้ชื่อเล่น ทำให้รู้สึกสนิทสนมมาก รวมถึงการใช้คำลงท้าย คำอุทาน คำซ้ำ และอื่น ๆ

ตัวอย่าง การใช้สรรพนามแทนตัวเอง และผู้อ่าน

สิ่งหนึ่งที่หนูดีฝึกทำเป็น Mind Training จนติดเป็นนิสัยก็คือ การจัดเวลาที่มีมองศาตาได้ว่าอะไรดี ๆ จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เวลาช่วงนี้หนูดีจัดไว้ตอนเช้ากับตอนเย็นค่ะ คือทันทีเมื่อตื่นนอนและทันทีก่อนนอนค่ะ (ฉบับที่ 1)

ตัวอย่าง การใช้คำอุทาน ภาษาพูด

เดือนนี้หลังจากถือศีลห้ามาครบหนึ่งปีเต็ม หนูดีก็เกิดแรงบันดาลใจจะ “อัฟเกรด” ตัวเองเสียหน่อย ด้วยการถือศีลแปดทุกวันพระ...พอเช็กไป อ้าว เดือนหนึ่งมีวันพระตั้งหลายวัน เลยต้องกลับมาตั้งหลักใหม่ อืม เอาเป็นถือศีลแปดเดือนละครั้ง ทุกวันเกิดคือวันที่ 17 แล้วกัน (ฉบับที่ 2)

น้ำเสียงคือกุญแจไขไปสู่ความเข้าใจความหมายของสารที่ชัดเจนขึ้น จากข้อมูลพบทั้งน้ำเสียงแบบจริงจัง ใช้เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ น้ำเสียงแบบสนิทสนม ใช้เพื่อสร้างความรู้สึที่ดี เป็นมิตรกับผู้อ่านเหมือนญาติมิตร และน้ำเสียงแบบประชดประชัน ที่เล่นทีจริง ใช้เมื่อตั้งข้อสังเกตต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องที่เขียนถึงในฉบับนั้น อย่างไรก็ตามที่พบมากที่สุดในการเขียนคอลัมน์ Mind Training คือน้ำเสียงแบบสนิทสนม

6) เครื่องมือ (Instrumentalities)

วิธีการหรือลักษณะภาษาในการสื่อสาร การเขียนลักษณะนี้เป็นการสื่อสารทางเดียว ทำให้ผู้อ่านไม่ได้มีส่วนร่วมกับผู้เขียนโดยตรง เครื่องมือในการสื่อสารหลักก็คือวจนภาษา แม้จะเป็นภาษาเขียน แต่เป็นภาษาเขียนที่เหมือนการพูด ผู้เขียนเลือกใช้ภาษาที่เป็นกันเอง การทักทาย ภาษาพูด คำสแลง คำแสดงความรู้สึก คำย่อ คำลงท้าย คำอุทาน คำสร้อย คำแสดงอารมณ์ ความรู้สึก และอื่น ๆ ส่วนอวจนภาษา สี ขนาด แบบ ตัวอักษร การจัดหน้า ภาพประกอบ กราฟิก ก็คงความเรียบง่ายและไปในทิศทางเดียวกันทุกฉบับ จนเกิดความคุ้นเคย การทำให้ผู้อ่านรู้สึกเป็นกันเอง สามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เชื่อ ปฏิบัติได้ง่ายกว่า

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ตัวอย่าง การใช้ภาษาเขียน ที่เหมือนพูด เล่าให้ฟัง
 ดร.ชาฮาร์บอกพวกเราว่า “สัปดาห์หน้าใครที่คิดจะโดดเรียนล่ะก็...ต้องคิดใหม่แล้วนะ ที่ ๑ คราวหน้า
 เราจะมาเรียนกันว่า เราจะหาแฟนดี ๆ ได้อย่างไร และทำอย่างไรแฟนดี ๆ คนนั้นจะอยู่กับเราอย่างมีความสุข
 ...โอ้โฮันว่าครูรู้ใจลูกศิษย์วิหาคู่เป็นอย่างมาก พวกเราร้องขึ้นมา แบบถูกใจสุด ๆ (ฉบับที่ 14)

7) บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ (Norms of Interaction & Interpretation)

ข้อตกลงของผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร และการตีความหมายของสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์การ
 สื่อสารและวัฒนธรรมด้วย สำหรับคอลัมน์ Mind Training ของวนิชา เรซ ซึ่งเป็นงานเขียนเชิงให้ความรู้ ความ
 คิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดความสุขและความสำเร็จ ต้องการสื่อสารด้วยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
 ข้อเท็จจริง มีเหตุมีผลประกอบ ฉะนั้นผู้เขียนจึงต้องคำนึงถึงบรรทัดฐานการเขียนคอลัมน์ลักษณะนี้ นั่นคือยึด
 ความถูกต้องของข้อมูล หลักฐาน การอ้างอิงเป็นสำคัญเพราะสารที่ส่งไปยังผู้อ่านนั้นมีอิทธิพลต่อความคิด
 พฤติกรรม การกระทำ ส่วนผู้อ่านก็ต้องใช้วิจารณญาณในการอ่านและตีความด้วย เพราะบางเรื่อง หรือ
 ข้อเสนอแนะ ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ก็อาจได้ผลเฉพาะบุคคลเช่นกัน ดังนั้นทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องเข้าใจบรรทัดฐานและ
 การตีความ การสื่อสารจึงจะดำเนินไปได้ด้วยดี

ตัวอย่าง การอ้างอิงงานวิจัย ชื่อมหาวิทยาลัย บุคคลสำคัญที่เป็นต้นแบบ
 หนังสือเล่มนี้คือ หนังสือ The Last Lecture หรือ “การปาฐกถาครั้งสุดท้าย” เขียนโดย ดร.แรนดี้
เพาซ์ ศาสตราจารย์ด้านคอมพิวเตอร์จากมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน ที่อายุเพียงสี่สิบปีเศษ แต่พบว่าตัวเอง
 เป็นโรคมะเร็งตับระยะสุดท้ายและจะมีชีวิตอยู่ได้อีกเพียงแค่หกเดือน (ฉบับที่ 8)

8) ประเภทของการสื่อสาร (Genre)

คอลัมน์ Mind Training นี้จัดเป็นปริจเฉทสาธารณะที่นำเสนอต่อผู้อ่านในวงกว้าง ตีพิมพ์เป็นประจำ
 ทุกปีๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นงานเขียนเพื่อให้สาระความรู้ เคล็ดลับ แนวปฏิบัติ (How to) เพื่อผู้อ่านได้
 แนวทาง ได้ข้อคิด คติเตือนใจ การปฏิบัติ (Inspiration)

จากการศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารของคอลัมน์ Mind Training ของวนิชา เรซ ในนิตยสาร
 Secret นั้น ทั้ง 8 องค์ประกอบมีความเกี่ยวเนื่องกัน เช่น ฉากและผู้ร่วมเหตุการณ์มีความสัมพันธ์กัน เพราะ
 ฉากคือเครื่องกำหนดผู้ร่วมเหตุการณ์คือผู้เขียนและผู้อ่าน รูปแบบของนิตยสารสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
 ของผู้อ่าน รวมไปถึงกำหนดน้ำเสียงและเครื่องมือในการสื่อสารนั้น ๆ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ตารางที่ 2 สรุปการวิเคราะห์คอลัมน์ Mind Training ตามกรอบ SPEAKING

SPEAKING	
S SETTING –SCENE	สิ่งพิมพ์ ที่มีกลุ่มผู้อ่านจำนวนมาก ลงตีพิมพ์เป็นประจำทุกฉบับ
P Participant	ผู้เขียน และ ผู้อ่าน
E Ends	มุมมองผู้ส่งสาร คือ ให้ความรู้ แสดงทัศนะที่ครอบคลุมเรื่องสมอง กาย และใจ มุมมองผู้รับสาร คือ ได้ความรู้ หลักคิด หลักปฏิบัติ คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์
A Act sequence	ลำดับวัจนกรรมแบบตายตัว แจ้งชื่อเรื่อง เกริ่นนำ เนื้อหา และปิดเรื่อง ตามลำดับ
K Key	น้ำเสียงสนทนา เป็นกันเองมากที่สุด และน้ำเสียงแบบตรงไปตรงมา เมื่อนำเสนอส่วนข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ
I Instrumentalities	รูปแบบของงานเขียน ใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา เพื่อให้รู้สึกคุ้นเคย น่าอ่าน
N Norms of Interaction & Interpretation	สารที่ส่งไปยังผู้อ่านนั้นมีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรม การกระทำ จึงต้องนำเสนออย่างถูกต้อง ให้ข้อมูล การอ้างอิงที่ชัดเจน
G Genre	ปริจเฉทสาธารณะ

อภิปรายผลการวิจัย

การสื่อความหมายในคอลัมน์ Mind Training เป็นการสื่อสารความคิดในเรื่องที่เป็นจริง สามารถพิสูจน์ได้ มีหลักฐานอ้างอิง และเป็นการสื่อสารเกี่ยวกับคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการโน้มน้าวใจให้เชื่อ ให้เกิดการยอมรับ และนำไปทดลองปฏิบัติ ตรงกับแนวคิดการสื่อสารความคิดที่ชยอนันต์ สมุทวาณิช และกนก วงษ์ตระหง่าน (2526) อธิบายไว้ในภาษากับการเมือง ทั้งนี้การสื่อสารแต่ละครั้ง จำเป็นต้องเข้าใจเหตุการณ์ การสื่อสารเพื่อที่จะสื่อสารได้ตรงเป้าหมาย รวมถึงวัฒนธรรมมีส่วนสำคัญยิ่งในการกำหนดภาษาและความหมายของภาษา ดังที่สรียา ทับทั้น (2548) ได้กล่าวว่ากลุ่มบุคคลในสังคมที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน แต่มีสถานภาพ บทบาทและผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ก็จะเข้าใจความหมายและมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อภาษาที่ใช้แตกต่างกันไป

ตัวแบบ SPEAKING ที่ใช้ในการวิเคราะห์เหตุการณ์การสื่อสารนี้ ทำให้เข้าใจบริบททางสังคม วัฒนธรรม ว่ากำลังสื่อสารเรื่องอะไร สื่อสารกับใคร ดังงานของไศรยา วิมลสถิตพงษ์ (2549) ศึกษาเรื่องกลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย โดยใช้กรอบทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบในการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมคือ ฉาก ผู้ร่วมเหตุการณ์ และบรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ ส่วนผู้รับสารก็ต้องตีความโดยอาศัยบริบทจึงจะเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่ออย่างแท้จริง

การสื่อความหมายในคอลัมน์ Mind Training คล้ายคลึงบางส่วนกับการเขียนหนังสือธรรมะของท่าน ว. วชิรเมธี ที่ข้อฟ้า เกตุเรืองโรจน์ และอวยพร พานิช (2554) ศึกษาไว้ ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการถ่ายทอดหนังสือธรรมะด้านเนื้อหา เริ่มจากแรงบันดาลใจของผู้เขียน หาความรู้ในเรื่องนั้น ๆ กำหนดแนวทาง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

ลงมือทำงานเขียน ส่งให้บรรณาธิการของสำนักพิมพ์ตรวจแก้ไขให้ถูกต้อง ดูแลเทคนิคการพิมพ์และจัดพิมพ์ หากเปรียบเทียบกับงานที่ศึกษากระบวนการการสื่อสารด้วยการพูด ปริศนาการเล่าข่าวในรายการโทรทัศน์ “เรื่องเล่าเช้านี้” และ “เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์” ของปวีศา ประดิษฐ์ศร (2559) พบว่า ด้านวัฒนธรรมมีความใกล้เคียงกัน คือเป็นการสื่อสารที่มีโครงสร้างชัดเจน วัฒนธรรมตายตัว คือ การเปิดรายการ การเล่าข่าวและการกล่าวปิดรายการ ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ นั้นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด สามารถนำกระบวนการสื่อความหมายนี้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย ทั้งศึกษาภาษาพูดและภาษาเขียน ทำให้เข้าใจบริบทของสังคมนั้น ๆ ผ่านงาน ผ่านบุคคลได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- ข้อฟ้า เกตุเรืองโรจน์ และอวยพร พานิช. (2554) ศึกษาไว้เรื่อง กระบวนการและกลวิธีการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดพุทธธรรมในหนังสือธรรมะของท่าน ว. วชิรเมธี. *วารสารวิจัยและพัฒนา*. 3, 78-91.
- ชัยอนันต์ สมุทวาณิช และกนก วงษ์ตระหง่าน. (2526). *ภาษาและการเมือง*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีศา ประดิษฐ์ศร. (2560). *ปริศนาการเล่าข่าวในรายการโทรทัศน์: “เรื่องเล่าเช้านี้” และ “เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์”*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไศรยา วิมลสถิตพงษ์. (2549). *กลวิธีทางภาษาในการวิจารณ์การเมืองทางอ้อมในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรียา ทับทัน. (2548). *กลยุทธ์ทางการเมือง: ภาษา การตลาด การโฆษณา*. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*. 4(1) ตุลาคม 2547 – มีนาคม 2548, 67-74.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). *ภาษาศาสตร์สังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2548). *ภาษาในสังคม ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hymes. Dell. (1972). Editorial Introduction to Language in Society. *Language in Society*. 1(1), 1-14.
- Hymes. Dell. (1974). *Foundation in sociolinguistic an ethnographic approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.